

Suumma [!] de laudibus christifere virginis Marie

Albertus <Magnus, Heiliger>

Colonie, 1502

VD16 A 1357

Questio vndeci[m]a de h[ora] q[uod] d[ixi]t ac virgine[m] [et] no[n]
muliere[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69610](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69610)

De hoc qd dicitur ad virginem sfo. ix.

tionis aduenit fructus appropinquat. oibz semē exhibuit. medici/ Bona secuta
 nā p̄fecit. sensuz refecit. coronadus pau p̄ibo venit. De q̄ sunt p̄beta p̄ceptōem xpi.
 tes floz p̄pter q̄s p̄grebat xpm̄ in nazareth p̄cipi. ¶ Qd̄ at̄ obijc̄it Ad obiectū
 de bethleē dicim⁹ q̄ ē intelligēdū de natiuitate xpi ex utero z nō i vte
 ro. ¶ Qd̄ obijc̄it q̄ sedere debuit sup sedē dauid dicim⁹ q̄ ille auto
 ritates loquunt̄ de mō obtinēdi regnū dauid spūale fm̄ ius z actū. z
 utrūq̄ actū fuit in iudea z hierl̄m. qz̄ ibi passus ē dñs. z sic p̄ ius re
 dēptōis regnū obtinuit z accepit sup eos. p̄ q̄bz passus fuit p̄tēns
 sbidē z reurrexit z tūc actuali in throno glorie sedit

Questio vndercia de hoc qd

Quod ad virginem. Et videt qd potius debuit dicere ad mulie
 rē hac rōne ¶ Per idē gen⁹ debuit eē liberatio p̄ qd̄ intra Rō p̄.
 mit dānatio. vt sicut p̄ hoīem mors ita p̄ hoīem vita. z sicut p̄ femi
 nā pditio sic p̄ feminā saluatio. ¶ Na licet h̄go fuerit p̄ totū tñ ap
 pellat̄ mulier vbi agit de pditōe nostra. q̄ b̄tissima h̄go debuit appel
 lari mulier vbi agit de nostra liberatōe. ¶ Itē vbi cūq̄ figurat̄ ista cō
 ceptio q̄ hic annūciabat figurat̄ sub rōe mulieris z nō h̄ginis. q̄ cū
 figura dēbeat m̄dere figurato z ecōuerso hic vbi annūciat̄ ista con
 ceptio deberet describi sub noīe mulieris. maior z minor patēt diuer
 simode in multis locis p̄verbioz. Mulierē fortē q̄s inueniet zc. Il
 la fortis mulier ē b̄tissima h̄go q̄ vltimos fines scz̄ deitātē z hūanī
 tātē in vnā p̄sonā diunxit gignēdo sapientiā q̄ attingit a fine deitā
 tīs vsqz̄ ad finē humanitatis fortiter. Item Luce. Intrauit iesus in
 qd̄dā castellū z mulier qd̄dā zc. Cōstat q̄ illa q̄ suscepit dñm fuit be
 atissima virgo. Item b̄ndicta tu inter mulieres Johelis d̄r in figur
 ta dñe nostre. Item Hester. Et dilexit eā rex sup oēs mulieres ¶ Itē
 in euāgelio. Mulier miscuit tria sata. Illa mulier fuit b̄tissima h̄go
 q̄ miscuit tria sata. i. deitātē. animā z corpus. z fermentū fuit h̄ginis
 fides. vt d̄t b̄tūs Bernar. Et sic manifestū ē in oibz figuris istū cō
 ceptōis q̄ dñā nostra describit̄ sub noīe mulieris q̄ z hic mulier debz
 noīari. ¶ Itē dñs in euāgelio frequēter appellat̄ eā mulierē z oīs sua
 actio nostra ē instructo. q̄ z euāgelista d̄z eā appellare mulierē ¶ Itē 4
 in hac annūciatōe implet̄ p̄phetiā de incarnatōe filij dei. s; illa p̄phe
 taf̄ ex̄p̄ssissime p̄ hieremiam. Mulier inquit circūdabit vir. si q̄ ibi
 p̄phetaf̄ sub noīe mulieris. q̄ z hic debuit mulier noīari. ¶ Itē oēs
 alie natiuitatū annūciatōes fiebāt vel ad viros tñ vt zacharie. vel
 ad mulieres z ad viros. vt in ysaac z in sampsonē. q̄ cū tota rota sit
 in medio rote. i. nouū testamētū in veteri testamento nulla annūcia
 tio fieri debuit ad virginem.

Videtur qd annūciatio hic fieri debuit ad virū. vñ ap̄l's Caput Cōtra p̄.
 b. iij.

De hoc q̄ dicitur ad virginē

mulieris ē vir. vñ a capite descendit sensus ⁊ illuminatio ad corpus ⁊ nō ecōuerso. ḡ videt q̄ a viro ḡ est caput debeat descendere reuelatio ad mulierē. ¶ Itē dicit ap̄ls. Mulieres in ecclesijs taceant. s̄z domi interrogāt viros suos. ḡ reuelatio debet innotesci mulierib⁹ per viros. ¶ Itē post natiuitatē filij dei sic factū fuit qñ angelus apparuit Joseph in somnis dicens. Tolle puer ⁊ matrē ei⁹ ⁊c. vbi reuelatio fuge videt a Joseph ad dominā puenire. si hoc post natiuitatē filij dei qñ ip̄a dignissimā fuit. ergo potius an̄. ¶ Item querit. Cum ista sit virgo singularis inter omnes ⁊ multis p̄uilegijs dotata quare nō addat nota singularitatis vt dicatur ad virginē quandam.

Questiōcula

R̄s

¶ Ad hoc notandū q̄ inītiū peccati est a muliere in rōne mulieris. Eva em̄ inq̄rtum virgo nō pdidit nos. sed inq̄rtum coniuncta fuit viro cum quo copulata generauit. q̄ sicut dicit Augusti. peccatū originale inq̄rtum tale nascitur ex concupiscentie vulnere que connera est cōmixtioni seminū. cui vulnere subiaccere nō debuit. qui vt vulnere curaret venit. p̄terea generatio temporalis est imago generatōnis eterne. Unde sicut eterna est de vno manente incorrupto ⁊ indiuiso ita generatio temporalis debuit esse de vna incorrupta hoc est de virgine.

Rō ḡginis
Ad obiectū

Et sic patz q̄ origini pditōnis p̄gruebat ratio mulieris. ⁊ origini saluatōnis. ratio virginis. ¶ Quod aut̄ obijciat q̄ omnes figure fiebant sub ratōne ⁊ nomine mulieris. ⁊ omnes annūciatōnes ad viros ⁊ mulieres factas ⁊ nō ad virginem. ¶ Dicendū est q̄ figure et p̄phetie semiplenā lucem p̄tinentes omnes deficiunt ab ip̄a luce. Vñ nulla figura in facto plene potuit exprimere istam annūciatōem ad virginē. q̄ nulla alia virgo p̄ceptura vnq̄ fuit ⁊ vsq̄ ad virginem hanc maledicta ⁊ opprobriosa virginitas fuit. Nec aut̄ virgo opprobriū ḡginis abstulit. ⁊ virginitatē p̄secrauit. vñ ip̄a inītiū beatitudinis virginitatis fuit. ⁊ sic ē ḡgo ḡginū q̄ sine p̄cepto ⁊ sine cōsilio. sine exēplo gloriosum munus ḡginis deo obtulit. p̄ qd̄ per imitatōem oēs virgines deo ḡgo generauit. ḡ quicqd̄ an̄ eā vtilitatis vel dignitatis feminis attribuit potuit hoc sub rōne mulieris ⁊ nō ḡginis fieri debuit. Ut b̄ndictio virginitatis b̄ndictissime virginē tanq̄ virginitatis matri p̄ p̄uilegio sibi pp̄rio seruaret. Prop̄hetie aut̄ q̄ de ip̄a p̄sona beatissime virginis loquunt. in excellentissimis p̄phetijs ip̄am appellant mō virginē mō mulierē. virginē ysaias. Ecce ḡgo p̄cipiet mulierē Hieremias. Mulier circūdabit virū. ad signandū videlicet q̄ mater dei habitura fuerat ⁊ ḡginis integritatem ⁊ mulieris fecunditatē Itē q̄ ḡgo futura fuit q̄ mulieris peccatū aboleuit. ⁊ sic p̄z q̄ ista ḡgo iter oēs ḡgis singularis fuit. v̄puta nec p̄mā h̄ns silem nec sequentē. ideo sub nota singularitatis qñq̄ figurat vt qd̄dā castellū ⁊c. ⁊ qd̄dam mulier ⁊c. sed q̄ ip̄a vere sola virgine

Solo

ḡginitas fuit.

ḡgo ḡginū

Nota

D

ḡgo futura

¶ Dicendū est q̄ figure et p̄phetie semiplenā lucem p̄tinentes omnes deficiunt ab ip̄a luce. Vñ nulla figura in facto plene potuit exprimere istam annūciatōem ad virginē. q̄ nulla alia virgo p̄ceptura vnq̄ fuit ⁊ vsq̄ ad virginem hanc maledicta ⁊ opprobriosa virginitas fuit. Nec aut̄ virgo opprobriū ḡginis abstulit. ⁊ virginitatē p̄secrauit. vñ ip̄a inītiū beatitudinis virginitatis fuit. ⁊ sic ē ḡgo ḡginū q̄ sine p̄cepto ⁊ sine cōsilio. sine exēplo gloriosum munus ḡginis deo obtulit. p̄ qd̄ per imitatōem oēs virgines deo ḡgo generauit. ḡ quicqd̄ an̄ eā vtilitatis vel dignitatis feminis attribuit potuit hoc sub rōne mulieris ⁊ nō ḡginis fieri debuit. Ut b̄ndictio virginitatis b̄ndictissime virginē tanq̄ virginitatis matri p̄ p̄uilegio sibi pp̄rio seruaret. Prop̄hetie aut̄ q̄ de ip̄a p̄sona beatissime virginis loquunt. in excellentissimis p̄phetijs ip̄am appellant mō virginē mō mulierē. virginē ysaias. Ecce ḡgo p̄cipiet mulierē Hieremias. Mulier circūdabit virū. ad signandū videlicet q̄ mater dei habitura fuerat ⁊ ḡginis integritatem ⁊ mulieris fecunditatē Itē q̄ ḡgo futura fuit q̄ mulieris peccatū aboleuit. ⁊ sic p̄z q̄ ista ḡgo iter oēs ḡgis singularis fuit. v̄puta nec p̄mā h̄ns silem nec sequentē. ideo sub nota singularitatis qñq̄ figurat vt qd̄dā castellū ⁊c. ⁊ qd̄dam mulier ⁊c. sed q̄ ip̄a vere sola virgine

De actu Marie i q̄ fuit. Ifo. E.

nitatē in summo habuit vt infra patebit. ideo virgo sine additōne
anthonomacice noiaf. fuit em̄ hec ſigo cā z p̄ncipiū oīm alioꝝ ſan- ſigo ſumpt̄
ctoꝝ ſumma virginitatis puritate. peccati imunitate. peccādi ipoffi-
bilitate. ſiginitatē h̄ns cū fecunditate. mater ſanctiſſimi hoīs. mater
creatoris. mater rei z corpaliſ hoīs. mater oīm hoīm ſpūaliſ. ma-
ter machine mūdialiſ. mater angelice reſtitutōis ¶ Qd̄ aut̄ obijciat Ad obiectū
q̄ iſta annūciatio debebat fieri mediante viro. Reſpondemus q̄ ad
eundē p̄tinet annūciatio ad quē z generatio. vñ illis quoz genera-
tio fuit ex om̄iſſione viri z mulieris illoꝝ annūciatio fieri debuit ad
viros z ad mulieres. Illius aut̄ annūciatio debuit eſſe ad ſolā virgi-
nem. q̄ ſolus natus eſt de ſolā virgine. nec Joſeph caput fuit beatiffi-
me ſiginis maxime q̄tū ad iſtā p̄ceptōem q̄ nō ab ip̄o in ip̄am. ſed
tota a ſpūſancto venit in ip̄am. ¶ Qd̄ aut̄ poſt natiuitatē filij ange-
lus Joſeph fugā nūciāuit. myſteriu e q̄ an natiuitatē z p̄ceptōem ni-
hil ad Joſeph de illo filio p̄tinebat. ſz poſt natiuitatē btiffime ſigini
et paupi filio dei vniuſ ſaltē ſerui opa opus erat. Mittit ſ̄ angelus
Joſeph iniūcturus ei ſeruitiū qd̄ factur⁹ erat. z qz facilis erat fidei z
p̄mpte obediētē. leui illuminatōe v̄pore in ſomnis indiguit quaz
ab angelo accepit vt ſcīret qd̄ faceret nō vt faciendū btiffime ſigini
intimaret. q̄ puſqz ip̄e ſciebat quicq̄ ad ei⁹ btitudinē vel opandi ne-
ceſſitatē p̄tinebat nec ad hoc aliquo indigebat internuncio. vel ho-
mine vel angelo. quia illum habebat in gremio qui eſt doctor z ma-
giſter in celo.

Dñs annūcia⁹

Ad obiectū

Angel⁹ ioſeph
mittit z nō ad
mariam.

Quæſtio duodecima de actu

beatiffimo in q̄ fuerat ſigo. qñ angel⁹ ei annūciāuit. h̄ eſt
v̄tz fuerit i actu p̄tēplatois vel opatois. ¶ Et videt q̄ in
actu p̄tēplatois. Dicit em̄ ysaias In ſilētio z ſpe erit fortitudo veſtra
ſz dñs n̄ra marie indigebat fidei fortitudie. q̄ debuit eē in ſilētio z ſpe
et h̄ eē in p̄tēplatoe. q̄ fuit in p̄tēplatoe. ¶ Itē ducā te in ſolitudinē
et loqr̄ ibi tecū. p̄ h̄ t̄gīſ ſtat⁹ p̄tēplatois. q̄ illi ad q̄s fit locutio dñi
debet eē in ſtatu p̄tēplatois. ¶ Itē ſedebit ſolitari⁹ z tacebit. z leuabit
ſe ſup ſe. Ex hoc ſic arguim⁹. Mouens nō q̄cūqz mō ſe h̄ns mouet
neqz mobile q̄cūqz mō ſe h̄ns mouet. qz optz v̄triuſqz eē app̄oxima-
tionē. ſz dñs app̄oxināuit btiffime ſigini deſcēdēdo. q̄ ip̄a obuia-
re debuit aſcēdēdo. q̄ debebat ſic leuare ſe ſup ſe. z h̄ p̄ p̄tēplatoe. q̄ de-
buit eē in p̄tēplatoe. ¶ Itē p̄ h̄s. vii. phyſicoꝝ Alia ſedēdo z q̄ſcēdo
fit prudēs. ſz btiffima ſigo debebat h̄ fieri ſigo prudētiffima. v̄puta
mater ip̄ius ſapientie. ergo oꝝguebat ei ſedere z quieſcere. z hoc eſt eē
in p̄tēplatoe ¶ Itē nobiliſſima opatio oꝝguebat nobiliſſimo ſtatui
ſz hec fuit nobiliſſima op̄ratio. ſ. conceptio filij dei. ergo fieri debuit

Rō p̄o.

4

b iij